

**КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансового менеджменту,
протокол №1 від "27" серпня 2020 р.
Зав. кафедри _____ Ситник Н.С.
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ТА
МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

освітній ступінь: _____ бакалавр _____

Укладач:

Татарин Н.Б., к.е.н., доц.

(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

ЛЬВІВ 2020

Конспект лекції № 1

Тема №1. Сутність державних та місцевих фінансів

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Управління державними та місцевими фінансами» вивчається після вивчення таких дисциплін як Політична економія, Мікроекономіка, Макроекономіка, Гроші і кредит, Фінанси, Державний фінансовий контроль, Бюджетна система, Місцеві фінанси, Кошторисне планування у бюджетних установах, Міжнародні фінанси, Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва, Фінансовий аналіз.

Мета лекції: сформувати у студентів комплекс знань щодо сутності державних та місцевих фінансів

План лекції:

1. Сутність і склад державних фінансів, організація фінансової діяльності держави.
2. Державний бюджет як економічна категорія. Функції бюджету.
3. Місцеві фінанси у складі фінансової системи України.
4. Бюджетна політика України, її особливості та значення.

Опорні поняття: державні та місцеві бюджети, бюджетна політика, функції бюджету, фінансова система.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%FO>
2. Бюджетний кодекс України (нова редакція) від 08.07.2010 № 2456-УІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Закон України «Про адміністративно-територіальний устрій України» (Проект від 01.06.2010 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csi.org.ua/www/?p=1881>
4. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

Основна та допоміжна література:

1. Алексєєв І. В., Ярошевич Н. Б., Чушак-Голобородько А. М. Бюджетна система: Навчальний посібник. – К.: Хай–Тек Прес, 2007. – 376 с.
2. Близнюк О. С., Губернська Н. Л., Музика О. А., Ксенко Р. А. Місцеві фінанси в Україні: Правове регулювання: Навчальний посібник. – К.: Дакор, КНТ, 2007. – 316 с.
3. Бугіль С.Я. Міжнародні тенденції модернізації боргової політики / Фінансово-кредитний механізм соціально-економічного розвитку країни [Текст] : [Монографія] / За заг. ред. д.е.н., професора Коровіної З.П., к.е.н., доц. Храпкіної В.В.; Макіївський економ.-гуманіт. ін.-т. – Донецьк: Видавець Дмитренко Л.Р., 2013. – С. 17-22.
4. Бугіль С.Я. Шляхи оптимізації боргової політики держави в умовах інтегрованого ринку / «Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки» [Текст] : [колективна монографія у 2т.]. – Дніпропетровськ: «ФОРМ Дробязко С.І.», 2014. – Т.1. – С. 25 – 35.
5. Бюджетна система : підручник / В. В. Бабіченко, С. В. Бойко, С. О. Булгакова та ін. ; за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.; Тернопіль : Центр учбової літератури; Економічна думка, 2012. – 871 с.
6. Власюк Н. І., Мединська Т. В., Мельник М. І. Місцеві фінанси: Навчальний посібник / Н. І. Власюк, Т. В. Мединська, М. І. Мельник. – К.: Алерта, 2011. – 328 с.

7. Ілляшенко В. А. Бюджетне фінансування органів місцевого самоврядування України / В. А. Ілляшенко // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2010. – № 4. – С. 117-122.
8. Муніципальні фінанси : навч. посіб. / За редак. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. – Тернопіль. – Астон, 2015. – 360 с.
9. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / Ярошенко Ф. О., Єфименко Т. І., Буряк П. Ю., Бугіль С. Я. [та ін.]; за ред. Ярошенка Ф. О. – К. : Зовнішня торгівля ; УДУФМТ, 2010. – 592.
10. Ніколаєва О.М. Місцеві фінанси : навч. посіб. / О. М. Ніколаєва, А. С. Маглаперідзе – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 354 с.
11. Сиченко О. О. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування з некомерційним сектором у соціальній сфері / О. О. Сиченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 3. – С.87-89.
12. Сунцова О. О. Місцеві фінанси: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488с.
13. Сучасні інструменти фінансового планування : навч. посіб. / [під заг. ред. І.Ф. Щербини] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження», USAID. – К. : Нора-Друк, 2012. – 128 с.
14. Чала Н. Д. Бюджетна система : навч. посіб. / Н. Д. Чала, Л. В. Лазоренко. К. : Знання, 2010. – 223 с.
15. Юрійчук С. М. Структура доходів місцевих бюджетів в Україні [Текст] / С. М. Юрійчук // Економіка та держава. – 2010. – № 5. – С. 33-35.
16. Ярошенко Ф. О. Бюджетні дефіцити як інструмент посткризового відновлення світової економіки / Ф. О. Ярошенко // Фінанси України. – 2011. – № 1. – С. 3-13.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.budget.rada.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Урядового порталу [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Віртуального університету Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu.minfm.gov.ua/Pages/Default.aspx>
7. Офіційний сайт Академії фінансового управління Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndfi.minfm.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.treasurv.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Державної фінансової інспекції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://municipal.gov.ua/>
11. Офіційний сайт Асоціації міст України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.auc.org.ua/>
12. Офіційний сайт Асоціації районних та обласних рад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaror.org.ua/>
12. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

14.Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

15.Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції:

1. Різноманітність функцій держави і завдань, які вона вирішує,
2. Розмежування функцій і повноважень між різними рівнями державної влади.
3. Місцеві фінансові ресурси
4. Причина виникнення місцевих фінансів

Конспект лекції № 2

Тема №2. Нормативно-правові засади управління державним та місцевими бюджетами

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Управління державними та місцевими фінансами» вивчається після вивчення таких дисциплін як Політична економія, Мікроекономіка, Макроекономіка, Гроші і кредит, Фінанси, Державний фінансовий контроль, Бюджетна система, Місцеві фінанси, Кошторисне планування у бюджетних установах, Міжнародні фінанси, Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва, Фінансовий аналіз.

Мета лекції: сформувати у студентів комплекс знань щодо нормативно-правових засад управління державним та місцевими бюджетами

План лекції:

1. Правові засади формування та виконання державного та місцевих бюджетів
2. Нормативне забезпечення діяльності державних органів влади

Опорні поняття: нормативно-правове забезпечення, нормативно-правові акти, закони, підзаконні акти, нормативні документи, державні та місцеві бюджети.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

5. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%FO>
6. Бюджетний кодекс України (нова редакція) від 08.07.2010 № 2456-УІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
7. Закон України «Про адміністративно-територіальний устрій України» (Проект від 01.06.2010 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csi.org.ua/www/?p=1881>
8. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

Основна та допоміжна література:

17. Алексеєв І. В., Ярошевич Н. Б., Чушак-Голобородько А. М. Бюджетна система: Навчальний посібник. – К.: Хай–Тек Прес, 2007. – 376 с.
18. Близнюк О. С., Губернська Н. Л., Музика О. А., Ксенко Р. А. Місцеві фінанси в Україні: Правове регулювання: Навчальний посібник. – К.: Дакор, КНТ, 2007. – 316 с.
19. Бугіль С.Я. Міжнародні тенденції модернізації боргової політики / Фінансово-кредитний механізм соціально-економічного розвитку країни [Текст] : [Монографія] / За заг. ред. д.е.н., професора Коровіної З.П., к.е.н., доц. Храпкіної В.В.; Макіївський економ.-гуманіт. ін.-т. – Донецьк: Видавець Дмитренко Л.Р., 2013. – С. 17-22.
20. Бугіль С.Я. Шляхи оптимізації боргової політики держави в умовах інтегрованого ринку / «Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки» [Текст] : [колективна монографія у 2т.]. – Дніпропетровськ: «ФОРМ Дробязко С.І.», 2014. – Т.1. – С. 25 – 35.
21. Бюджетна система : підручник / В. В. Бабіченко, С. В. Бойко, С. О. Булгакова та ін. ; за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.; Тернопіль : Центр учбової літератури; Економічна думка, 2012. – 871 с.
22. Власюк Н. І., Мединська Т. В., Мельник М. І. Місцеві фінанси: Навчальний посібник / Н. І. Власюк, Т. В. Мединська, М. І. Мельник. – К.: Алерта, 2011. – 328 с.

23. Ілляшенко В. А. Бюджетне фінансування органів місцевого самоврядування України / В. А. Ілляшенко // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2010. – № 4. – С. 117-122.
24. Муніципальні фінанси : навч. посіб. / За редак. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. – Тернопіль. – Астон, 2015. – 360 с.
25. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / Ярошенко Ф. О., Єфименко Т. І., Буряк П. Ю., Бугіль С. Я. [та ін.]; за ред. Ярошенка Ф. О. – К. : Зовнішня торгівля ; УДУФМТ, 2010. – 592.
26. Ніколаєва О.М. Місцеві фінанси : навч. посіб. / О. М. Ніколаєва, А. С. Маглаперідзе – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 354 с.
27. Сиченко О. О. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування з некомерційним сектором у соціальній сфері / О. О. Сиченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 3. – С.87-89.
28. Сунцова О. О. Місцеві фінанси: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488с.
29. Сучасні інструменти фінансового планування : навч. посіб. / [під заг. ред. І.Ф. Щербини] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження», USAID. – К. : Нора-Друк, 2012. – 128 с.
30. Чала Н. Д. Бюджетна система : навч. посіб. / Н. Д. Чала, Л. В. Лазоренко. К. : Знання, 2010. – 223 с.
31. Юрійчук С. М. Структура доходів місцевих бюджетів в Україні [Текст] / С. М. Юрійчук // Економіка та держава. – 2010. – № 5. – С. 33-35.
32. Ярошенко Ф. О. Бюджетні дефіцити як інструмент посткризового відновлення світової економіки / Ф. О. Ярошенко // Фінанси України. – 2011. – № 1. – С. 3-13.

Інтернет-ресурси:

- 13.Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
- 14.Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
- 15.Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.budget.rada.gov.ua/>
- 16.Офіційний сайт Урядового порталу [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
- 17.Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
- 18.Офіційний сайт Віртуального університету Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu.minfm.gov.ua/Pages/Default.aspx>
- 19.Офіційний сайт Академії фінансового управління Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndfi.minfm.gov.ua/>
- 20.Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/>
- 21.Офіційний сайт Державної фінансової інспекції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/>
- 10.Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
- 22.Офіційний сайт Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://municipal.gov.ua/>
- 23.Офіційний сайт Асоціації міст України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.auc.org.ua/>
- 24.Офіційний сайт Асоціації районних та обласних рад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaror.org.ua/>
- 12.Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

14.Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

15.Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції:

1. Об'єкти та суб'єкти управління державним та місцевими бюджетами
2. Сутність нормативно-правового забезпечення управління державним та місцевими бюджетами
3. Конституція як Основний закон, що врегульовує процеси в системі управління державним та місцевими бюджетами
4. Закони як основні нормативні акти в системі управління державним та місцевими бюджетами
5. Основні підзаконні нормативно-правові акти, на основі яких здійснюється управління державним та місцевими бюджетами
6. Органи влади, відповідальні за прийняття нормативно-правових актів в системі управління державним та місцевими бюджетами

Конспект лекції № 3

Тема №3. Управління доходами бюджетів

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Управління державними та місцевими фінансами» вивчається після вивчення таких дисциплін як Політична економія, Мікроекономіка, Макроекономіка, Гроші і кредит, Фінанси, Державний фінансовий контроль, Бюджетна система, Місцеві фінанси, Кошторисне планування у бюджетних установах, Міжнародні фінанси, Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва, Фінансовий аналіз.

Мета лекції: сформувати у студентів комплекс знань щодо управління доходами бюджетів

План лекції:

1. Економічна сутність доходів Державного бюджету України і їх роль у розв'язанні проблем економічного зростання
2. Законодавчо-нормативна база формування доходів Державного Бюджету України
3. Джерела формування доходів бюджету

Опорні поняття: державні та місцеві бюджети, доходи, джерела.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

9. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>
10. Бюджетний кодекс України (нова редакція) від 08.07.2010 № 2456-УІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
11. Закон України «Про адміністративно-територіальний устрій України» (Проект від 01.06.2010 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csi.org.ua/www/?p=1881>
12. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

Основна та допоміжна література:

33. Алексеев І. В., Ярошевич Н. Б., Чушак-Голобородько А. М. Бюджетна система: Навчальний посібник. – К.: Хай-Тек Прес, 2007. – 376 с.
34. Близнюк О. С., Губернська Н. Л., Музика О. А., Ксенко Р. А. Місцеві фінанси в Україні: Правове регулювання: Навчальний посібник. – К.: Дакор, КНТ, 2007. – 316 с.
35. Бугіль С.Я. Міжнародні тенденції модернізації боргової політики / Фінансово-кредитний механізм соціально-економічного розвитку країни [Текст] : [Монографія] / За заг. ред. д.е.н., професора Коровіної З.П., к.е.н., доц. Храпкіної В.В.; Макіївський економ.-гуманіт. ін.-т. – Донецьк: Видавець Дмитренко Л.Р., 2013. – С. 17-22.
36. Бугіль С.Я. Шляхи оптимізації боргової політики держави в умовах інтегрованого ринку / «Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки» [Текст] : [колективна монографія у 2т.]. – Дніпропетровськ: «ФОРМ Дробязко С.І.», 2014. – Т.1. – С. 25 – 35.
37. Бюджетна система : підручник / В. В. Бабіченко, С. В. Бойко, С. О. Булгакова та ін. ; за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.; Тернопіль : Центр учбової літератури; Економічна думка, 2012. – 871 с.
38. Власюк Н. І., Мединська Т. В., Мельник М. І. Місцеві фінанси: Навчальний посібник / Н. І. Власюк, Т. В. Мединська, М. І. Мельник. – К.: Алерта, 2011. – 328 с.
39. Ільяшенко В. А. Бюджетне фінансування органів місцевого самоврядування України / В. А. Ільяшенко // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2010. – № 4. – С. 117-122.

40. Муніципальні фінанси : навч. посіб. / За редак. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. – Тернопіль. – Астон, 2015. – 360 с.
41. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / Ярошенко Ф. О., Єфименко Т. І., Буряк П. Ю., Бугіль С. Я. [та ін.]; за ред. Ярошенка Ф. О. – К. : Зовнішня торгівля ; УДУФМТ, 2010. – 592.
42. Ніколаєва О.М. Місцеві фінанси : навч. посіб. / О. М. Ніколаєва, А. С. Маглаперідзе – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 354 с.
43. Сиченко О. О. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування з некомерційним сектором у соціальній сфері / О. О. Сиченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 3. – С.87-89.
44. Сунцова О. О. Місцеві фінанси: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488с.
45. Сучасні інструменти фінансового планування : навч. посіб. / [під заг. ред. І.Ф. Щербини] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. – К. : Нора-Друк, 2012. – 128 с.
46. Чала Н. Д. Бюджетна система : навч. посіб. / Н. Д. Чала, Л. В. Лазоренко. К. : Знання, 2010. – 223 с.
47. Юрійчук С. М. Структура доходів місцевих бюджетів в Україні [Текст] / С. М. Юрійчук // Економіка та держава. – 2010. – № 5. – С. 33-35.
48. Ярошенко Ф. О. Бюджетні дефіцити як інструмент посткризового відновлення світової економіки / Ф. О. Ярошенко // Фінанси України. – 2011. – № 1. – С. 3-13.

Інтернет-ресурси:

- 25.Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
- 26.Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
- 27.Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.budget.rada.gov.ua/>
- 28.Офіційний сайт Урядового порталу [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
- 29.Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
- 30.Офіційний сайт Віртуального університету Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu.minfm.gov.ua/Pages/Default.aspx>
- 31.Офіційний сайт Академії фінансового управління Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndfi.minfm.gov.ua/>
- 32.Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/>
- 33.Офіційний сайт Державної фінансової інспекції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/>
- 10.Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
- 34.Офіційний сайт Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://municipal.gov.ua/>
- 35.Офіційний сайт Асоціації міст України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.auc.org.ua/>
- 36.Офіційний сайт Асоціації районних та обласних рад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaror.org.ua/>
- 12.Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- 14.Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
- 15.Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції:

1. Склад, структура та динаміка доходів Державного бюджету України, обласних, районних, міських, селищних і сільських бюджетів.
2. Вплив нової редакції Бюджетного та Податкового кодексів на формування та фінансове забезпечення бюджетів місцевого самоврядування.
3. Класифікація доходів.
4. Правове регулювання формування доходів.
5. Особливості податкової структури України, її відмінності від розвинених країн.

Конспект лекції № 4

Тема №4. Управління видатками бюджетів

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Управління державними та місцевими фінансами» вивчається після вивчення таких дисциплін як Політична економія, Мікроекономіка, Макроекономіка, Гроші і кредит, Фінанси, Державний фінансовий контроль, Бюджетна система, Місцеві фінанси, Кошторисне планування у бюджетних установах, Міжнародні фінанси, Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва, Фінансовий аналіз.

Мета лекції: сформувати у студентів комплекс знань щодо сутності видатків бюджетів, їх особливостей на загальнодержавному та місцевому рівнях.

План лекції:

1. Суть та особливості видатків бюджету
2. Система управління видатками бюджету
3. Програмно-цільовий метод в процесі управління видатками бюджету

Опорні поняття: видатки бюджетів, управління видатками бюджетів, програмно-цільовий метод, управління.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%FO>
2. Бюджетний кодекс України (нова редакція) від 08.07.2010 № 2456-УІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Закон України «Про адміністративно-територіальний устрій України» (Проект від 01.06.2010 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csi.org.ua/www/?p=1881>
4. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

Основна та допоміжна література:

5. Алексєєв І. В., Ярошевич Н. Б., Чушак-Голобородько А. М. Бюджетна система: Навчальний посібник. – К.: Хай–Тек Прес, 2007. – 376 с.
6. Близнюк О. С., Губернська Н. Л., Музика О. А., Ксенко Р. А. Місцеві фінанси в Україні: Правове регулювання: Навчальний посібник. – К.: Дакор, КНТ, 2007. – 316 с.
7. Бугіль С.Я. Міжнародні тенденції модернізації боргової політики / Фінансово-кредитний механізм соціально-економічного розвитку країни [Текст] : [Монографія] / За заг. ред. д.е.н., професора Коровіної З.П., к.е.н., доц. Храпкіної В.В.; Макіївський економ.-гуманіт. ін.-т. – Донецьк: Видавець Дмитренко Л.Р., 2013. – С. 17-22.
8. Бугіль С.Я. Шляхи оптимізації боргової політики держави в умовах інтегрованого ринку / «Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки» [Текст] : [колективна монографія у 2т.]. – Дніпропетровськ: «ФОРМ Дробязко С.І.», 2014. – Т.1. – С. 25 – 35.
9. Бюджетна система : підручник / В. В. Бабіченко, С. В. Бойко, С. О. Булгакова та ін. ; за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.; Тернопіль : Центр учбової літератури; Економічна думка, 2012. – 871 с.
10. Власюк Н. І., Мединська Т. В., Мельник М. І. Місцеві фінанси: Навчальний посібник / Н. І. Власюк, Т. В. Мединська, М. І. Мельник. – К.: Алерта, 2011. – 328 с.

11. Ілляшенко В. А. Бюджетне фінансування органів місцевого самоврядування України / В. А. Ілляшенко // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2010. – № 4. – С. 117-122.
12. Муніципальні фінанси : навч. посіб. / За редак. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. – Тернопіль. – Астон, 2015. – 360 с.
13. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / Ярошенко Ф. О., Єфименко Т. І., Буряк П. Ю., Бугіль С. Я. [та ін.]; за ред. Ярошенка Ф. О. – К. : Зовнішня торгівля ; УДУФМТ, 2010. – 592.
14. Ніколаєва О.М. Місцеві фінанси : навч. посіб. / О. М. Ніколаєва, А. С. Маглаперідзе – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 354 с.
15. Сиченко О. О. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування з некомерційним сектором у соціальній сфері / О. О. Сиченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 3. – С.87-89.
16. Сунцова О. О. Місцеві фінанси: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488с.
17. Сучасні інструменти фінансового планування : навч. посіб. / [під заг. ред. І.Ф. Щербини] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження», USAID. – К. : Нора-Друк, 2012. – 128 с.
18. Чала Н. Д. Бюджетна система : навч. посіб. / Н. Д. Чала, Л. В. Лазоренко. К. : Знання, 2010. – 223 с.
19. Юрійчук С. М. Структура доходів місцевих бюджетів в Україні [Текст] / С. М. Юрійчук // Економіка та держава. – 2010. – № 5. – С. 33-35.
20. Ярошенко Ф. О. Бюджетні дефіцити як інструмент посткризового відновлення світової економіки / Ф. О. Ярошенко // Фінанси України. – 2011. – № 1. – С. 3-13.

Інтернет-ресурси:

- 21.Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
- 22.Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
- 23.Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.budget.rada.gov.ua/>
- 24.Офіційний сайт Урядового порталу [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
- 25.Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
- 26.Офіційний сайт Віртуального університету Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu.minfm.gov.ua/Pages/Default.aspx>
- 27.Офіційний сайт Академії фінансового управління Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndfi.minfm.gov.ua/>
- 28.Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.treasurv.gov.ua/>
- 29.Офіційний сайт Державної фінансової інспекції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/>
- 30.Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
- 31.Офіційний сайт Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://municipal.gov.ua/>
- 32.Офіційний сайт Асоціації міст України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.auc.org.ua/>
- 33.Офіційний сайт Асоціації районних та обласних рад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaror.org.ua/>
- 34.Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

35.Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

36.Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції:

1. Склад, структура та динаміка видатків Державного та місцевих бюджетів.
2. Функції держави, їх вплив на склад і структуру видатків бюджету.
3. Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку.
4. Наукова класифікація видатків бюджету, її ознаки.
5. Процесуальна класифікація видатків бюджету: функціональна, відомча та економічна.
6. Оптимізація структури видатків бюджету, її критерії.

Конспект лекції № 5

Тема №5. Державні та місцеві запозичення і управління боргом

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Управління державними та місцевими фінансами» вивчається після вивчення таких дисциплін як Політична економія, Мікроекономіка, Макроекономіка, Гроші і кредит, Фінанси, Державний фінансовий контроль, Бюджетна система, Місцеві фінанси, Кошторисне планування у бюджетних установах, Міжнародні фінанси, Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва, Фінансовий аналіз.

Мета лекції: сформувати у студентів комплекс знань щодо державних та місцевих запозичень і управління боргом.

План лекції:

1. Нормативно-правова характеристика державних та місцевих запозичень
2. Характеристика державного та місцевого боргу
3. Управління боргом
4. **Опорні поняття:** державні та місцеві запозичення, управління боргом

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>
2. Бюджетний кодекс України (нова редакція) від 08.07.2010 № 2456-УІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Закон України «Про адміністративно-територіальний устрій України» (Проект від 01.06.2010 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csi.org.ua/www/?p=1881>
4. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

Основна та допоміжна література:

1. Алексеев І. В., Ярошевич Н. Б., Чушак-Голобородько А. М. Бюджетна система: Навчальний посібник. – К.: Хай-Тек Прес, 2007. – 376 с.
2. Близнюк О. С., Губернська Н. Л., Музика О. А., Ксенко Р. А. Місцеві фінанси в Україні: Правове регулювання: Навчальний посібник. – К.: Дакор, КНТ, 2007. – 316 с.
3. Бугіль С.Я. Міжнародні тенденції модернізації боргової політики / Фінансово-кредитний механізм соціально-економічного розвитку країни [Текст] : [Монографія] / За заг. ред. д.е.н., професора Коровіної З.П., к.е.н., доц. Храпкіної В.В.; Макіївський економ.-гуманіт. ін.-т. – Донецьк: Видавець Дмитренко Л.Р., 2013. – С. 17-22.
4. Бугіль С.Я. Шляхи оптимізації боргової політики держави в умовах інтегрованого ринку / «Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки» [Текст] : [колективна монографія у 2т.]. – Дніпропетровськ: «ФОРМ Дробязко С.І.», 2014. – Т.1. – С. 25 – 35.
5. Бюджетна система : підручник / В. В. Бабіченко, С. В. Бойко, С. О. Булгакова та ін. ; за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.; Тернопіль : Центр учбової літератури; Економічна думка, 2012. – 871 с.
6. Власюк Н. І., Мединська Т. В., Мельник М. І. Місцеві фінанси: Навчальний посібник / Н. І. Власюк, Т. В. Мединська, М. І. Мельник. – К.: Алерта, 2011. – 328 с.
7. Ільяшенко В. А. Бюджетне фінансування органів місцевого самоврядування України / В. А. Ільяшенко // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2010. – № 4. – С. 117-122.

8. Муніципальні фінанси : навч. посіб. / За редак. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. – Тернопіль. – Астон, 2015. – 360 с.
9. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / Ярошенко Ф. О., Єфименко Т. І., Буряк П. Ю., Бугіль С. Я. [та ін.]; за ред. Ярошенка Ф. О. – К. : Зовнішня торгівля ; УДУФМТ, 2010. – 592.
10. Ніколаєва О.М. Місцеві фінанси : навч. посіб. / О. М. Ніколаєва, А. С. Маглаперідзе – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 354 с.
11. Сиченко О. О. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування з некомерційним сектором у соціальній сфері / О. О. Сиченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 3. – С.87-89.
12. Сунцова О. О. Місцеві фінанси: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488с.
13. Сучасні інструменти фінансового планування : навч. посіб. / [під заг. ред. І.Ф. Щербини] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. – К. : Нора-Друк, 2012. – 128 с.
14. Чала Н. Д. Бюджетна система : навч. посіб. / Н. Д. Чала, Л. В. Лазоренко. К. : Знання, 2010. – 223 с.
15. Юрійчук С. М. Структура доходів місцевих бюджетів в Україні [Текст] / С. М. Юрійчук // Економіка та держава. – 2010. – № 5. – С. 33-35.
16. Ярошенко Ф. О. Бюджетні дефіцити як інструмент посткризового відновлення світової економіки / Ф. О. Ярошенко // Фінанси України. – 2011. – № 1. – С. 3-13.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.budget.rada.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Урядового порталу [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Віртуального університету Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu.minfm.gov.ua/Pages/Default.aspx>
7. Офіційний сайт Академії фінансового управління Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndfi.minfm.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Державної фінансової інспекції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
11. Офіційний сайт Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://municipal.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Асоціації міст України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.auc.org.ua/>
13. Офіційний сайт Асоціації районних та обласних рад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaror.org.ua/>
14. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
15. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
16. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції:

1. Державний кредит.
2. Ринок місцевих запозичень у країнах з розвинутою ринковою економікою.
3. Проекти, які реалізуються за рахунок залучених коштів.

Конспект лекції № 6

Тема №6. Управління фінансами бюджетних і позабюджетних цільових фондів

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Управління державними та місцевими фінансами» вивчається після вивчення таких дисциплін як Політична економія, Мікроекономіка, Макроекономіка, Гроші і кредит, Фінанси, Державний фінансовий контроль, Бюджетна система, Місцеві фінанси, Кошторисне планування у бюджетних установах, Міжнародні фінанси, Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва, Фінансовий аналіз.

Мета лекції: сформувати у студентів комплекс знань щодо особливостей управління фінансами бюджетних і позабюджетних цільових фондів.

План лекції:

1. Управління фінансами державних цільових фондів.
2. Роль, призначення, порядок формування та напрями використання коштів місцевих цільових фондів.
3. Особливості формування та використання коштів резервних фондів органів місцевого самоврядування. Державний фонд регіонального розвитку.

Опорні поняття: бюджетні цільові фонди, позабюджетні цільові фонди, фінанси, управління, кошти, органи місцевого самоврядування.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

5. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>
6. Бюджетний кодекс України (нова редакція) від 08.07.2010 № 2456-УІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
7. Закон України «Про адміністративно-територіальний устрій України» (Проект від 01.06.2010 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csi.org.ua/www/?p=1881>
8. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

Основна та допоміжна література:

17. Алексеев І. В., Ярошевич Н. Б., Чушак-Голобородько А. М. Бюджетна система: Навчальний посібник. – К.: Хай-Тек Прес, 2007. – 376 с.
18. Близнюк О. С., Губернська Н. Л., Музика О. А., Ксенко Р. А. Місцеві фінанси в Україні: Правове регулювання: Навчальний посібник. – К.: Дакор, КНТ, 2007. – 316 с.
19. Бугіль С.Я. Міжнародні тенденції модернізації боргової політики / Фінансово-кредитний механізм соціально-економічного розвитку країни [Текст] : [Монографія] / За заг. ред. д.е.н., професора Коровіної З.П., к.е.н., доц. Храпкіної В.В.; Макіївський економ.-гуманіт. ін.-т. – Донецьк: Видавець Дмитренко Л.Р., 2013. – С. 17-22.
20. Бугіль С.Я. Шляхи оптимізації боргової політики держави в умовах інтегрованого ринку / «Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки» [Текст] : [колективна монографія у 2т.]. – Дніпропетровськ: «ФОП Дробязко С.І.», 2014. – Т.1. – С. 25 – 35.
21. Бюджетна система : підручник / В. В. Бабіченко, С. В. Бойко, С. О. Булгакова та ін. ; за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.; Тернопіль : Центр учбової літератури; Економічна думка, 2012. – 871 с.
22. Власюк Н. І., Мединська Т. В., Мельник М. І. Місцеві фінанси: Навчальний посібник / Н. І. Власюк, Т. В. Мединська, М. І. Мельник. – К.: Алерта, 2011. – 328 с.

23. Ілляшенко В. А. Бюджетне фінансування органів місцевого самоврядування України / В. А. Ілляшенко // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2010. – № 4. – С. 117-122.
24. Муніципальні фінанси : навч. посіб. / За редак. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. – Тернопіль. – Астон, 2015. – 360 с.
25. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / Ярошенко Ф. О., Єфименко Т. І., Буряк П. Ю., Бугіль С. Я. [та ін.]; за ред. Ярошенка Ф. О. – К. : Зовнішня торгівля ; УДУФМТ, 2010. – 592.
26. Ніколаєва О.М. Місцеві фінанси : навч. посіб. / О. М. Ніколаєва, А. С. Маглаперідзе – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 354 с.
27. Сиченко О. О. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування з некомерційним сектором у соціальній сфері / О. О. Сиченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 3. – С.87-89.
28. Сунцова О. О. Місцеві фінанси: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488с.
29. Сучасні інструменти фінансового планування : навч. посіб. / [під заг. ред. І.Ф. Щербини] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження», USAID. – К. : Нора-Друк, 2012. – 128 с.
30. Чала Н. Д. Бюджетна система : навч. посіб. / Н. Д. Чала, Л. В. Лазоренко. К. : Знання, 2010. – 223 с.
31. Юрійчук С. М. Структура доходів місцевих бюджетів в Україні [Текст] / С. М. Юрійчук // Економіка та держава. – 2010. – № 5. – С. 33-35.
32. Ярошенко Ф. О. Бюджетні дефіцити як інструмент посткризового відновлення світової економіки / Ф. О. Ярошенко // Фінанси України. – 2011. – № 1. – С. 3-13.

Інтернет-ресурси:

17. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.budget.rada.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Урядового порталу [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
21. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
22. Офіційний сайт Віртуального університету Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu.minfm.gov.ua/Pages/Default.aspx>
23. Офіційний сайт Академії фінансового управління Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndfi.minfm.gov.ua/>
24. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.treasurv.gov.ua/>
25. Офіційний сайт Державної фінансової інспекції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/>
26. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
27. Офіційний сайт Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://municipal.gov.ua/>
28. Офіційний сайт Асоціації міст України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.auc.org.ua/>
29. Офіційний сайт Асоціації районних та обласних рад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaor.org.ua/>
30. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

31. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

32. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції:

1. Роль, призначення та напрями діяльності бюджетних і позабюджетних цільових фондів.
2. Порядок формування та напрями використання коштів цільових фондів.
3. Управління коштами цільових фондів та контроль за їх використанням.
4. Звітність про формування і функціонування цільових фондів.
5. Особливості формування та використання коштів резервних фондів.
6. Зарубіжний досвід у формуванні цільових фондів.

Конспект лекції № 7

Тема №7. Управління фінансами державних і комунальних підприємств фондів

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Управління державними та місцевими фінансами» вивчається після вивчення таких дисциплін як Політична економія, Мікроекономіка, Макроекономіка, Гроші і кредит, Фінанси, Державний фінансовий контроль, Бюджетна система, Місцеві фінанси, Кошторисне планування у бюджетних установах, Міжнародні фінанси, Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва, Фінансовий аналіз.

Мета лекції: сформувати у студентів комплекс знань щодо управління фінансами державних і комунальних підприємств.

План лекції:

1. Особливості організації фінансів державних підприємств.
2. Поняття комунальної власності та особливості її формування в Україні.
3. Місцеве господарство і його роль у формуванні місцевих бюджетів.
4. Особливості організації фінансів підприємств комунальної власності.
5. Основні напрями реформування комунального сектору в Україні.

Опорні поняття: бюджетні цільові фонди, позабюджетні цільові фонди, фінанси, управління, кошти, органи місцевого самоврядування.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

9. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%FO>
10. Бюджетний кодекс України (нова редакція) від 08.07.2010 № 2456-УІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
11. Закон України «Про адміністративно-територіальний устрій України» (Проект від 01.06.2010 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csi.org.ua/www/?p=1881>
12. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

Основна та допоміжна література:

33. Алексеев І. В., Ярошевич Н. Б., Чушак-Голобородько А. М. Бюджетна система: Навчальний посібник. – К.: Хай-Тек Прес, 2007. – 376 с.
34. Близнюк О. С., Губернська Н. Л., Музика О. А., Ксенко Р. А. Місцеві фінанси в Україні: Правове регулювання: Навчальний посібник. – К.: Дакор, КНТ, 2007. – 316 с.
35. Бугіль С.Я. Міжнародні тенденції модернізації боргової політики / Фінансово-кредитний механізм соціально-економічного розвитку країни [Текст] : [Монографія] / За заг. ред. д.е.н., професора Коровіної З.П., к.е.н., доц. Храпкіної В.В.; Макіївський економ.-гуманіт. ін.-т. – Донецьк: Видавець Дмитренко Л.Р., 2013. – С. 17-22.
36. Бугіль С.Я. Шляхи оптимізації боргової політики держави в умовах інтегрованого ринку / «Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки» [Текст] : [колективна монографія у 2т.]. – Дніпропетровськ: «ФОРМ Дробязко С.І.», 2014. – Т.1. – С. 25 – 35.
37. Бюджетна система : підручник / В. В. Бабіченко, С. В. Бойко, С. О. Булгакова та ін. ; за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.; Тернопіль : Центр учбової літератури; Економічна думка, 2012. – 871 с.

38. Власюк Н. І., Мединська Т. В., Мельник М. І. Місцеві фінанси: Навчальний посібник / Н. І. Власюк, Т. В. Мединська, М. І. Мельник. – К.: Алерта, 2011. – 328 с.
39. Ільяшенко В. А. Бюджетне фінансування органів місцевого самоврядування України / В. А. Ільяшенко // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2010. – № 4. – С. 117-122.
40. Муніципальні фінанси : навч. посіб. / За редак. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. – Тернопіль. – Астон, 2015. – 360 с.
41. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / Ярошенко Ф. О., Єфименко Т. І., Буряк П. Ю., Бугіль С. Я. [та ін.]; за ред. Ярошенка Ф. О. – К. : Зовнішня торгівля ; УДУФМТ, 2010. – 592.
42. Ніколаєва О.М. Місцеві фінанси : навч. посіб. / О. М. Ніколаєва, А. С. Маглаперідзе – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 354 с.
43. Сиченко О. О. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування з некомерційним сектором у соціальній сфері / О. О. Сиченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 3. – С.87-89.
44. Сунцова О. О. Місцеві фінанси: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488с.
45. Сучасні інструменти фінансового планування : навч. посіб. / [під заг. ред. І.Ф. Щербини] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. – К. : Нора-Друк, 2012. – 128 с.
46. Чала Н. Д. Бюджетна система : навч. посіб. / Н. Д. Чала, Л. В. Лазоренко. К. : Знання, 2010. – 223 с.
47. Юрійчук С. М. Структура доходів місцевих бюджетів в Україні [Текст] / С. М. Юрійчук // Економіка та держава. – 2010. – № 5. – С. 33-35.
48. Ярошенко Ф. О. Бюджетні дефіцити як інструмент посткризового відновлення світової економіки / Ф. О. Ярошенко // Фінанси України. – 2011. – № 1. – С. 3-13.

Інтернет-ресурси:

33. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
34. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
35. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.budget.rada.gov.ua/>
36. Офіційний сайт Урядового порталу [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
37. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
38. Офіційний сайт Віртуального університету Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu.minfm.gov.ua/Pages/Default.aspx>
39. Офіційний сайт Академії фінансового управління Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndfi.minfm.gov.ua/>
40. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.treasurv.gov.ua/>
41. Офіційний сайт Державної фінансової інспекції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/>
42. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
43. Офіційний сайт Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://municipal.gov.ua/>
44. Офіційний сайт Асоціації міст України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.auc.org.ua/>
45. Офіційний сайт Асоціації районних та обласних рад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaor.org.ua/>

46. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

47. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

48. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції:

1. Проблеми функціонування фінансів державних і комунальних підприємств.
2. Інститут фінансів державних і комунальних підприємств
3. Становлення інституту фінансів комунальних підприємств в Україні
4. Проблеми управління фінансами підприємств державної та комунальної власності.

Конспект лекції № 8

Тема №8. Зарубіжний досвід управління фінансами державного та місцевого рівнів

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Управління державними та місцевими фінансами» вивчається після вивчення таких дисциплін як Політична економія, Мікроекономіка, Макроекономіка, Гроші і кредит, Фінанси, Державний фінансовий контроль, Бюджетна система, Місцеві фінанси, Кошторисне планування у бюджетних установах, Міжнародні фінанси, Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва, Фінансовий аналіз.

Мета лекції: сформувати у студентів комплекс знань щодо зарубіжного досвіду управління фінансами державного та місцевого рівнів.

План лекції:

1. Особливості бюджетних систем зарубіжних країн
2. Місцеве оподаткування в зарубіжних країнах
3. Бюджетні відносини Європейського Союзу
4. Податкова політика Європейського Союзу
5. Особливості бюджетної і податкової політики США

Опорні поняття: зарубіжний досвід, Європейський Союз, США, бюджетна політика, оподаткування, бюджетна система, бюджетна та податкова політика.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>
2. Бюджетний кодекс України (нова редакція) від 08.07.2010 № 2456-УІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Закон України «Про адміністративно-територіальний устрій України» (Проект від 01.06.2010 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csi.org.ua/www/?p=1881>
4. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

Основна та допоміжна література:

5. Алексеев І. В., Ярошевич Н. Б., Чушак-Голобородько А. М. Бюджетна система: Навчальний посібник. – К.: Хай-Тек Прес, 2007. – 376 с.
6. Близнюк О. С., Губернська Н. Л., Музыка О. А., Ксенко Р. А. Місцеві фінанси в Україні: Правове регулювання: Навчальний посібник. – К.: Дакор, КНТ, 2007. – 316 с.
7. Бугіль С.Я. Міжнародні тенденції модернізації боргової політики / Фінансово-кредитний механізм соціально-економічного розвитку країни [Текст] : [Монографія] / За заг. ред. д.е.н., професора Коровіної З.П., к.е.н., доц. Храпкіної В.В.; Макіївський економ.-гуманіт. ін.-т. – Донецьк: Видавець Дмитренко Л.Р., 2013. – С. 17-22.
8. Бугіль С.Я. Шляхи оптимізації боргової політики держави в умовах інтегрованого ринку / «Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки» [Текст] : [колективна монографія у 2т.]. – Дніпропетровськ: «ФОРМ Дробязко С.І.», 2014. – Т.1. – С. 25 – 35.
9. Бюджетна система : підручник / В. В. Бабіченко, С. В. Бойко, С. О. Булгакова та ін. ; за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.; Тернопіль : Центр учбової літератури; Економічна думка, 2012. – 871 с.
10. Власюк Н. І., Мединська Т. В., Мельник М. І. Місцеві фінанси: Навчальний посібник / Н. І. Власюк, Т. В. Мединська, М. І. Мельник. – К.: Алерта, 2011. – 328 с.

11. Ілляшенко В. А. Бюджетне фінансування органів місцевого самоврядування України / В. А. Ілляшенко // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2010. – № 4. – С. 117-122.
12. Муніципальні фінанси : навч. посіб. / За редак. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. – Тернопіль. – Астон, 2015. – 360 с.
13. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / Ярошенко Ф. О., Єфименко Т. І., Буряк П. Ю., Бугіль С. Я. [та ін.]; за ред. Ярошенка Ф. О. – К. : Зовнішня торгівля ; УДУФМТ, 2010. – 592.
14. Ніколаєва О.М. Місцеві фінанси : навч. посіб. / О. М. Ніколаєва, А. С. Маглаперідзе – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 354 с.
15. Сиченко О. О. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування з некомерційним сектором у соціальній сфері / О. О. Сиченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 3. – С.87-89.
16. Сунцова О. О. Місцеві фінанси: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488с.
17. Сучасні інструменти фінансового планування : навч. посіб. / [під заг. ред. І.Ф. Щербини] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження», USAID. – К. : Нора-Друк, 2012. – 128 с.
18. Чала Н. Д. Бюджетна система : навч. посіб. / Н. Д. Чала, Л. В. Лазоренко. К. : Знання, 2010. – 223 с.
19. Юрійчук С. М. Структура доходів місцевих бюджетів в Україні [Текст] / С. М. Юрійчук // Економіка та держава. – 2010. – № 5. – С. 33-35.
20. Ярошенко Ф. О. Бюджетні дефіцити як інструмент посткризового відновлення світової економіки / Ф. О. Ярошенко // Фінанси України. – 2011. – № 1. – С. 3-13.

Інтернет-ресурси:

21. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
22. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
23. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.budget.rada.gov.ua/>
24. Офіційний сайт Урядового порталу [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
25. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
26. Офіційний сайт Віртуального університету Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu.minfm.gov.ua/Pages/Default.aspx>
27. Офіційний сайт Академії фінансового управління Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndfi.minfm.gov.ua/>
28. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.treasurv.gov.ua/>
29. Офіційний сайт Державної фінансової інспекції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/>
30. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
31. Офіційний сайт Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://municipal.gov.ua/>
32. Офіційний сайт Асоціації міст України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.auc.org.ua/>
33. Офіційний сайт Асоціації районних та обласних рад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaor.gov.ua/>
34. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

35. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

36. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції:

1. Які є основні джерела доходів бюджету ЄС?
2. Як поділяються видатки бюджету ЄС?
3. Розкрийте загальні особливості оподаткування в країнах ЄС.
4. З яких рівнів складається бюджетна система США?
5. Вкажіть основні статті доходів та видатків бюджету США.
6. Які особливості притаманні бюджетній системі Японії?
7. З яких стадій складається бюджетний процес у Франції?
8. В чому полягають особливості бюджетного процесу Великобританії?